

Péter és Pál ünnepe

(június 29.)

Gal 1,11-20

„Az általam hirdetett evangélium nem embertől való”

¹¹Biztosítalak benneteket, testvérek, hogy az általam hirdetett evangélium nem embertől való. ¹²Hiszen nem embertől kaptam vagy tanultam, hanem Jézus Krisztus kinyilatkoztatásából. ¹³Hallhattátok már, hogy azelőtt, még mint zsidó milyen magatartást tanúsítottam: könyörtelenül üldöztem az Isten egyházát és a romlására törtem. ¹⁴A zsidó vallásosságban számos fajtámbeli kortársamat felülmúltam, mert vakbuzgó követője voltam atyáim hagyományainak.

¹⁵De amikor tetszett annak, aki már születésemtől fogva kiválasztott és kegyelmével meghívott, ¹⁶hogy kinyilatkoztassa bennem a Fiát, hogy hirdessem a pogányoknak, nem hallgattam a testre és a vérre, ¹⁷és Jeruzsálemben sem mentem föl apostolelődeimhez, hanem elmentem Arábiába, majd ismét visszatértem Damaszkuszba. ¹⁸Három év múltán azután fölmentem Jeruzsálemben, hogy megismerkedjem Péterrel, s nála maradtam tizenöt napig. ¹⁹Más apostolt nem is láttam, csak Jakobot, az Úr testvérét. ²⁰Amit itt írok, Isten előtt mondom, nem hazugság.

Az ünnep történetét lásd az Igéző leckék C évben.

Péter és Pál vértanúságát együtt ünnepeljük. A keresztény hagyomány szerint Kr. u. 67-ben vagy legalább is e dátum körül mindkettőjük mártírhálált halt Rómában. Pál sírja fölé a falakon kívül a Szent Pál katedrális építették, Péter sírja fölé pedig a vatikáni dombon a Szent Péter bazilika épült. Annak ellenére, hogy mindketten Rómában nyerték el a vértanúságot, keveset találkoztak egymással, és leszámítva fogságukat, nem is tartózkodtak egyidőben a városában. Sőt még azt is el kell mondanunk, hogy se nem Péter, sem nem Pál alapította az első római keresztény közösségeket, hanem Péter csak vezetője volt ennek a már előtte megalapított közösségnek vagy közösségeknek. A római keresztény közösségek soknemzetiségűek voltak, zsidók és pogányok egyaránt tagjaik voltak, de mind a mai napig nem sikerült megállapítani, milyen arányban. Ez a kérdés azért fontos, mert Péter volt a zsidókeresztények szimbolikus vezetője, és a zsidókeresztény irányzat őt tűzte zászlajára. Pál annak ellenére, hogy farizeusi származású volt, megtérése után a pogánykeresztényeknek lett a vezér teológusa.

A jelen szakaszban Pál éppen evangéliumát védi meg a Galaták között fellépő zsidózókkal és prozelita vadászokkal szemben. Történetileg azt kell tudnunk, hogy Pál észak vagy dél Galáciában meglepően gyors sikereket ért el, és számos keresztény közösséget hozott létre. De távozása után odaérkező ellenfelei igyekeztek őt lejáratni hívei előtt, evangéliumát emberi találmánynak titulálták. Pál a tizenharmadik és tizennegyedik versekben összefoglalja a megtérése előtti viselkedésmódját, semmit sem hallgatva el bűnéből, és nem kisebbítve a keresztények elleni hadjáratának tényét. Sőt a vallási buzgóságát is megemlíti, amely egy átlag zsidóhoz mérten kimagaslóan erős volt.

Megváltozását és megtérését az őt kiválasztó Istennek tulajdonítja, aki már anyja méhéből meghívta, mint az ószövetségi prófétákat. Ez a parancs motivációnak számított számára és alapvető életmódváltást vitt végzett. Ezt követően „nem hallgattam a testre és a vérre”, vagyis követte az isteni utasítást, és megtérése után nem egyeztetett az apostol elődökkel. Csak évek múlva találkozott Péterrel és néhány tekintéllyessel. Életének ezt a szakaszát sok homály fedi és Lukács az Apostolok Cselekedeteiben kicsit másként adja meg az események sorrendjét.

Az evangéliumokban Péter kiválasztása is váratlan folyamat, és nem lehet bűn nélküli embernek nevezni. Őt is csak Isten kegyelme tette nagyvá. A meghívástól vagy a megbízástól a mártírhálalig hosszú út vezetett mindkettőjüknél. Péter is és Pál is sokat érelődött a missziós munka közben. Más környezetből jöttek, más tapasztalataik voltak Jézusról is, más egyházi közegben mozogtak. Ennek ellenére, kölcsönösen elismerték egymás munkáját és eredményeit. Közös vértanúságukat korábban sokan fatális véletlennek tartották. Péter elfogása a Nero-féle keresztényüldözés végén azt jelentette, hogy egy örült politika a keresztények ellen fordult, akik nem tudták elég ügyesen elrejtetni vezetőjüket. Sokkal inkább igaznak tűnik, hogy Péter akart közösséget vállalni a többi mártírral.

Pál esetében hasonló a helyzet. Ha Péter mártíromsága után életben maradt volna, a pogánykeresztények szimbolikus vezetője hitelét veszítette volna a mártír Péterrel szemben. Ezért úgy tűnik – bár elrejtőzhetett volna Pál keleten vagy akár nyugaton is, mint ezt tette korábban –, ő is feláldozta magát övéért.

A keresztény igehirdetés soha sem munka, hanem az igehirdetők sorsa.